

Oma-aloitteiset, mutkattomat opettajat ja koulut palkittiin metsäopetuksesta

Metsän oppimispolun valtakunnallinen ohjausryhmä jakoi valtakunnallisilla Metsäpäivillä Lahdessa tunnustuspalkintoja esimerkillisestä, aktiivisesta ja idearikkaasta toiminnasta metsään liittyvän varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen parissa. Tunnustuspalkintoon liittyy kunniakirja ja rahapalkinto, jonka on lahjoittanut OP-ryhmä.

Ehdotuksia palkittaviksi saatiin maakunnista. Tänä vuonna ohjausryhmä valitsi ehdokkaista Metsän oppimispolun aktiivisia käyttäjiä. Palkitut koulut ja opettajat ovat kehittäneet opetusmenetelmiä ja löytäneet yhteistyötahoja, joilla on pystytty järjestämään metsäopetusta ja täydentämään koulujen niukkoja resursseja. Maakuntien metsätoimijat haluavat nostaa näitä mainioita opetuskeinoja ja mutkattomia yhteistyökumppaneitaan esille.

Pohjois-Pohjanmaalta palkittiin oululainen **Hönttämäen koulu**, jonka sivupisteenä toimii Timosenkosken luontokoulu. Luontokoulu tarjoaa kestävään kehitykseen perustuvaa luonto- ja metsäopetusta kaikille Oulun kaupungin kouluille sekä päiväkoille. Erilaiset ”tuotepaketit” takaavat sen, että kaikille luokka-asteille löytyy sopiva oppimistyyli: Päiväkotikäiset matkaavat metsätontun jäljillä ja isommille on eriaiheisiä ohjelmia liittyen metsään ja ympäristökasvatukseen. Mikäli luokka ei pääse Timosenkoskelle, siirtyy luontokoulun opettaja helposti ”Matkalaukkuohjelman” kanssa kuhunkin kouluun. Koulu on yhdistävä linkki koulu- ja päiväkotimaailman sekä metsäalan sidosryhmien välillä. Palkinnon perusteluissa korostettiin erityisesti tiedonkulun vaivattomuutta. Hönttämäen koulu oli alkuun paneva voima vuosittaisen Metsän oppimispolku -tapahtuman käynnistämisessä vuonna 2001. Tämän Oulun koulujen metsäviikon luontokoulu järjestää yhdessä useiden metsäalan organisaatioiden kanssa.

Vuosittain luontokoulussa vierailee ohjatussa opetuksessa noin 5000 lasta ja nuorta. Lisäksi rakennetut oppimisympäristöt ja nuotiopaikat palvelevat suurta joukkoa yksittäisiä retkeilijöitä, partiolaisia, päiväkoteja, suunnistajia ja urheiluseuroja.

Keuruun **Pihlajaveden ala-asteen rehtori Jarmo Ruhanen** painottaa toiminnassaan erityisesti sitä, että metsä on oppimisympäristö kaikkina vuodenaikoina. Keski-Suomesta tulleessa palkintoesityksessä kerrottiin, että Pihlajaveden ala-asteen koulu toteuttaa esimerkillisesti erilaisia käytännön tehtäviä koululaisten metsäpäiviin yhdessä metsäorganisaatioiden kanssa. Jarmo Ruhanen ottaa aktiivisesti yhteyttä toimijoihin ja esittää valmiiksi suunniteltua teemaa. Metsätoimijoilla on matala kynnyks lähteä mukaan tällaisiin hankkeisiin. Perusteluissa kiitettiin Pihlajaveden ala-asteen koulun loistavasti hoidettua tiedotusta. Koululla on ajantasaiset ja houkuttelevat internetsivustot, joista on linkityksiä monipuolisesti eri metsäsivuille. Lisäksi alueen tiedotusvälineet on saatu hyvin mukaan kertomaan metsäteemoista.

Lukion ja yläasteen metsäopetuksen kehittämisestä palkittiin **biologian ja maantieteen lehtori Urpo Ahlholm Enosta Pohjois-Karjalasta**. Urpo Ahlholm on vetänyt yläasteen valinnaisia maa- ja metsätalousryhmiä ja kehittänyt Enon lukion metsäpainotteisuutta. Ahlholm on aloittanut opetustyön Enossa v. 1993, jolloin metsäopetus käynnistettiin. Valinnaisille metsäkursseille osallistuvien opiskelijoiden määrä on vakiintunut viime vuosina 60–80:n välille (kokonaisopiskelijamäärän ollessa 120–150). Kursseja on kolmesta eri aihepiiristä. Eri aihepiireihin tutustutaan maastotyös-

kentelyn, retkien, vierailujen, haastattelujen ja laboratoriotyöskentelyn avulla. Lukio järjestää myös kaikille avoimia keskustelu-, näyttely- jaluentotilaisuuksia.

Vuodesta 2000 lähtien Enon lukio on tehnyt kansainvälisen metsäkurssin saksalaisen yhteistyökoulun kanssa. Oppilaat seuraavat pohjoiskarjalaisen puun matkaa kasvupaikaltaan sellutehtaan kautta Saksan paperitehtaalalle aina lopputuotteeksi asti, aivan konkreettisesti, kun saksalaiset vierailevat Suomessa ja suomalaiset Saksassa. Enon lukiossa kaikki aineet ottavat metsäkurssien teemat huomioon omassa opetuksessaan. Yhteistyö toimii myös koulun seinien ulkopuolella, sillä kaikessa metsäopetuksessa Urpo Ahlholm hyödyntää lähiseudulta löytyvää tietotaitoa. Palkintoperusteluissa korostettiin, että Ahlholmin kanssa yhteistyö on aina ollut kaikin puolin helppoa ja miellyttävää.

Pohjois-Karjalan ammattiopisto Valtimo on esimerkillisellä tavalla tuonut metsäalaa tunnetuksi peruskoulujen oppilaille, opettajille ja opinto-ohjaajille. Toiminta on ollut pitkäjänteistä ja idearikasta, mikä on tuottanut tulosta. Koulun oppilasmäärä on kääntynyt hienosti kasvuun. Viime vuonna koulu toimi metsäalan yhteisesittäytymisen promootorina Joensuussa pidetyillä opinto-ohjaajien päivillä ja opinto-ohjaajille on tehty jaettavaksi monipuoliset alan esittelykansiot.

Ennakkoluulottomasta otteesta kertoo kuluvana vuonna järjestettävä peruskoulun 8. luokkalaisten Forestcup-salibandyturnaus Pohjois-Karjalassa. Kaikki peruskoulun kahdeksannet luokat on kutsuttu kisaan mukaan. Voittajaluokka saa palkinnoksi luokkaretken. Turnauksen ohella koululaisille tehdään metsäalaa tunnetuksi.

Opettajat ovat merkittävässä roolissa, kun kiinnostusta metsiin ja luontoon herätellään. Nyt palkitut opettajat ja koulut, jokainen omalta osaltaan, ovat vaikuttaneet siihen, että lapset ja nuoret eri puolilla Suomea saavat tietoa metsistämme ja niiden kestävästä käytöstä. Samalla metsä tulee varmasti tutummaksi myös työympäristönä. Metsäalan ammatit tarjoavat nuorille vaihtoehtoja siististä sisätyöstä fyysiseen ulkoilmatyöhön. Valtimon esimerkki näyttää, että kun ala tunnetaan ja se pystyy tarjoamaan työtä, sinne myös hakeudutaan. Sellaista ei osaa haluta, minkä olemassaolosta ei tiedä. Metsäalalta löytyy töitä tulevaisuudessakin, sillä metsä elää Suomessa.

Palkittujen yhteystiedot:

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Valtimo, Tommi Anttonen, 050 547 1008
Urpo Ahlholm, Enon lukio, 050 344 6301
Jarmo Ruhanen, Pihlajaveden ala-aste, Keuruu, 040 541 4179
Hönttämäen koulu, Oulu, Seppo Saloranta, 044 703 9151

Lisätietoja:

Suomen Metsäyhdistys ry, Sirpa Kärkkäinen, 050 351 2416